

Székely Udvarhely

Csik-, Háromszék-, Marosfőrdő- és Udvarhelyvármegyék székely érdekeit védő politikai ujság.

Előfizetési ára: egész évre 50 leu, félévre 25 leu, negyed-
évre 12 leu 50 bani. Egyes szám 1 leu.

Hirdetések díjszabás szerinti. — Nyílt-ter soronként 3 leu.

A szerkesztésért felelős:

Ebert András

Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Mossuth-utca) 31 sz.

Megjelen minden vasárnap.

Nagy foku lelkiismeretlenség

volt a világot egy hosszantartó háboruba belehajszolni, embert-
ölő mészárszékeket fölállítani, azokat dicsőíteni és magasz-
tálni Undorral lesz teli a jövő kor történetírója, amikor a mos-
tani kor ecseteléséhez, lefesté-
séhez fog.

Emberben és emberi értékek-
ben többet semmisített meg ez a háboru, mint a történelmi idők minden háboruja, minden vul-
kánja, vihara, áradása és föld-
rengése. Erkölcseleg pedig le-
züllesztett mindent.

Csak úgy érthető meg az a
visszás helyzet, az a fura álla-
pot, hogy akik a nagy vérözön
után már teljesen felocsudtak
és kiábrándultak, akik egy bol-
dogabb kornak munkás előké-
szítői, azok még mindig ma-
gukra hagyatottan, sokszor ül-
döztetve és a félrevezetett köz-
vélemény által kipellengérezve,
szinte tehetetlenül állanak.

Miért e visszasság, miért ez
állapot? Talán azért, mert az
emberiség még nem ébredt tel-
jes öntudatra, talán azért, mert
kiveszett az érzékeny, mindenre
reagáló lelkiismeret és helyébe
a durva önzés, a vad erőszak
lépett?

Azért boldogulhatnak mostan
a csalók, az uzsorások, a nyo-
mor vámszedői. Azért talál hit-
telre minden lehetetlen hír.
Azért üldözött fehér holló, aki
elfogulatlanul megállapítja a mai
társadalom diagnózisát.

Ezért azonban keseregni nem
érdemes és nem is férfias. De
tenni kell! Ki-ki a saját köré-
ben megalapozhatja a boldo-
gabb jövőnek szilárd fun-
damentumát, amely a lelkiisme-
retes munkán, az emberek meg-
becsülésén fog felépülni.

Félre az utból azokkal a lelki-
ismeretlen csalókkal, akik élet-
igényeink tervszerű megdrági-
tásával csak durva önzésüknek
áldoznak. Félre azokkal az uzso-
rással, akik valutánk lezül-
lesztésével utolsó pénzünket is
kilopják a zsebünkől. Kormány-

hatalom, társadalom, mindenki
vesse rá magát a közös nyo-
mornak e vámszedőire. Megbe-
csülhetetlen szolgálatot tesz a
köznek az, aki ilyen bitang em-
bert lealcáz.

Félre az utból azokkal a lelki-
ismeretlen hirmondókkal, áldip-
lomatákkal és izgatókkal! Azok
romlott agyuak és üres szíviük.
Jól teszik, ha repatriáltatják ma-
gukat — a Lipót-mezőre!

A legnagyobb foku lelkiisme-
retlenség azonban nem a hábo-
ruban szétszilált társadalmi vi-
szonyainkban és a csaló-uzso-
rássok orgiáiban nyilvánult meg,
hanem abban a nemtörődöm-
ségben, amellyel a jövő gene-
rációt részesítik. Sívár, sötét itt
a kép s ha szülők, nevelők ha-
marosan öntudatra nem ébred-
nek, vigasztalan lesz a jövő is,
amelynek elébe nézünk.

Ha minden porba omlott és
összedől; ha sívár, elviselhe-
tetlen életünk, van egy drága
kincsünk; a gyermekesereg.

Lehet, hogy mi felnőttek sok
jó napot nem láthatunk már, de
dolgoznunk, fáradoznunk kell
minden téren, hogy

**legalább gyermekeink legye-
nek boldogabbak.**

A jövő boldogabb kornak
lelkiismeretes munkása, aki a
gyermekre ügyel és annak ne-
velését elősegíti. Mig az e téren
megnyilvánuló lelkiismeretlenség
végkatasztrófába fogja sodorni
a világot.

Székely szülők! Értsétek meg
szavunkat. Legnagyobb kincse-
tek, vagyontok a gyermek. Ta-
nitsátok helyesen gondolkodni,
a munkát szeretni, embereket
megbecsülni.

A gyermekekkel végzett he-
lyes neveléssel ti nyugodtak, a
jövő pedig boldogabb lesz.

— **A legszorgalmasabb uj-
ságotvasók** a norvégek. Itt az egy
évben szétküldött újságpéldányok
közül 100 lélekre 3875 jut.

182 millió 500 ezer liter

nem pálinka, nem sör, nem bor, amely
„öl, butít, nyomorba dönt“ és amely
„okozza és fokozza az idegességet“.
Oh nem, nem erről van szó.

Ezuttal számtalan üdítő és gyó-
gyító ásványvizeink közül, — amelyek-
ben a Székelyföld oly bővíben van,
hogy egyesekkel malmot is lehetne
hajtatni — csak egyet: az ásvány-
vizek királyát akarjuk kiemelni.

Borszék felséges ásványvize ez,
amely mint egy király a többi felett,
úgy áll a kontinens összes savanyu-
vizei között. Oly bőséges mennyiség-
ben bugyog elé, mintegy *harminc
forrásból*, hogy *naponként félmillió*
és így *évenként* nem kevesebb, mint
*182 millió 500 ezer liter*nyi lehetne
tölteni belőle és az egész ország la-
kosságát el lehetne látni utólráhetet-
len egészséges itallal.

Ez a megbecsülhetetlen kincs ma
minden haszon nélkül táplálja a Besz-
tercze folyó vizét. Oda ömlik bele,
mint valami értéktelen szennyfolya-
dék... Hol itt a lelkiismeret?!

A nagy bankok ujabban teljesen
ráfeküdtek az áruüzletekre — írja a
»Közgazdaság«. A regátból árut hozni
a nagy bankok tudta és részesedése

nélkül, még megpróbálni is képtelen-
ség. Szóval a nagy bankok „láncol“-
nak és „árdragítás“-ban utaznak,
amiért már igen sok kisexisztencia
bajba került. A nagy bankoknak a ha-
jukszála sem görbül meg... Ők tehetik.

Borszéken üveggyár és barnaszén-
bánya is van. A vasut sem hiányzik.
Tehát minden kellék rendelkezésre
áll, amivel egy nagyszabású, világ-
forgalmi üzletet megteremtene,

A borszéki ásványvizet a világ
bármelyik részébe lehet elszállítani.
Ez a tengeri uton épen úgy megtartja
üde- és frissességét s változatlan jó-
ságában élvezhetik akár Csikágóban
is, mint a források mellett.

Ezt értsék meg az illetékes körök
és értsék át különösen az üzletekre
vagyó nagy bankok. Itt van egy lsten-
adta világkereskedelmi kincs. Tessék
tehát világforgalmi útjára indítani mi-
nél előbb...

Ne feledjék el minden nap félmil-
lió liter kitűnő ásványvizet meg ve-
szendőbe addig, amíg a nagy bankok
kétes értékű és ideig-óráig tartó
„láncolásokkal“ üzérkednek. Ez azon-
ban örökös, folyton erősödő, mert
növelhető üzlet és tisztességes kere-
setforrás...

SZINES KÉPEK.

Mikor az Ur mulat.

Színhely: vidéki kávéház. Idő:
zöldfarsang. Személyek mellékesek.

Előjáték. A cigányt magánlakásra
invitálják. Nem megy, mert nem le-
het. Az Ur belép. Prémies a bundája.
Divatos sapkája. Leül. Egész üveg
szeszt és egy liter feketét rendel.
Hangulat emelkedett. Egy barátjával
mutatkozik, de közben — tekintet-
tel a kilátásokra — mind többen
jelentkeznek s nagy szeretettel he-
lyezkednek el ott, a szesz és fe-
kete környékén...

Uri mulatság. Az Ur végig nyuj-
tözkodik a kávéház plüsch-kereve-
tén. A cigányprimást maga mellé
rendeli. Húzat vele nótákat. Nagy
hangon énekel. A nóták szövege
cseppet sem válogatott. Kurtakorcs-
mában sem lehetne vegyesebb...
Az Ur hangulata annyira emelke-
dik, hogy 10—11 óra közt — te-

kintettel a jelen levő hölgy- és férfi-
közönségre — mellényre vetkőzik...

Ez még nem elég. Parancsára a
cigányok a villanyt leoltják. Az egész
kávéházban a közepén csak egy-két
halvány égő marad, mely a széleket
sötétben hagyja...

Az Urnak újabb ötlete támad. Fel-
gyüri ingét és most már Göndör
Sándorkodni kezd. Cipősen feláll a
plüsch-diványra és vastag kifejezé-
sekkel tobzódik.

A kávé gyönyörködve szemléli
a jeleneteket. Ugy látszik — már ő
is kurtakorcsmában képzele magát...

A vendégek a nagy ricsajozást
megunva, lassanként elszállingóznak.
Ez azonban a többiekét hidegen
hagyja. Elvégre az Ur mulat...

A pincér már minden asztalnál
kasszírozott. Utóljára az Ur asztalá-
hoz kerül fizetni, fizetni!...

Az Ur a cigányokkal van elfog-
lalva. Végeredmény, hogy barátai
kénytelenek az általa rendelteteket —
kifizetni...

A cigány éjféli után egyik huzta, de azért egy bánt sem kapott. Azonban kitart, mert nagy Urral van dolga...

Végre a társaság összeszedelőzködik és aki közülök valamire még számít, a cigányokkal egyetemben elfonul, ki tudja hova...

Igy mulat az Ur — zöldfarsangban.

HIREK.

Hihetetlen hírek. Mondják, hogy zöldfarsangon fehér hó nem esett;

mondják, hogy pénteken sokan nem a napnál ebédelték;

mondják, hogy a lámpák és fagygyugyertyák ideje már lejárt;

mondják, hogy gyermek nélkül németek keresztlőt nem szoktak rendezni;

mondják, hogy a héten egy Károly sem csuszott le.

E hírek valódiságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Ferenc József esküje. Az erdélyi unitárius egyházkerület igazgatótanácsa elhatározta és Goga miniszterhez bejelentette a püspök eskütételére való hajlandóságát. A miniszter az eskütétel napját 1921. április 10-ikére tűzte ki és az eskübevételével Dr. Methes cluj-i prefektust bízta meg.

Kézdiszentléleki Orbán Miklós földbirtokos életének 65-ik évében elhalt Kézdiszentlélek nagyközségben. Temetése általános részvét mellett vasárnap, e hó 3-án volt.

Községi gyűlést tart e hó 10-én a református egyházközség Székelyudvarhelyen.

A molnárok a III. oszt. kereseti adó túl magas megállapítása ellen e hó 10-én gyűlést tartanak Székelyudvarhelyen.

Kongregációs estély. A székelyudvarhelyi r. k. főgimn. ifjúságának és a felnőtt leányok Mária Kongregációja f. hó 17-én (vasárnap) este 8 órakor a főgimn. tornacsarnokában a szegénytanulók javára műsoros estélyt rendez a következő programmal: 1. „Ave Maria” éneklő a leányok és fiúk kara. 2. „Gloria” Gyürkötől. Szavalja Biró Lajos fg. III. o. t. 3. „Mily kedves éneke” éneklő a fiúk vegyeskara. 4. „Tabló” „Szín-mű” 6 felvonásban. Közreműködnek: Pap Margitka, Maráth Börsi, Kádebő Sándor, Magyar Erzsike, Lőrincz Bertuska, Tomcsa Klementin, Szentkovics Erzsike és Winter Pál kongregánisták. Az érdeklődő közönséget ezután hívják meg. Belépti díj I. hely 10 leu, II. 7 leu, karzati állóhely 3 leu. Felülfizetéseket a nemes cél érdekében köszönettel fogadják.

Új alispánok. Udvarhelyvármegye Morvay András, eddig háromszékmezei subprefektus személyében új alispánt nyert. Helyébe Jonescu Darzen Virgil kisenevi prefectus igazgatót nevezték ki háromszéki alispánnak.

Bedő András bikafalvi nyug. ref. pap, az Udvarhelyi ref. egyházmegye hosszú időn át volt pénztárnoka, 77 éves korában meghalt. Temetése e hó 6-án nagy részvét mellett volt Bikafalván.

Fölösleges tisztviselők. Sepsiszentgyörgy város tisztviselői közül 11-et fölöslegesnek ítélték és elbocsátottak.

Olcsóbb lett a hús. Székelyudvarhely város területén a marhahús kilója 10 leu, a borjú- és bárányhús 12 leu, a többi hús a régi árakban maradt.

Amerikába utazók figyelmeztetése. Udvarhelyvármegye prefektusának 793—921. sz. rendelkezése szerint azok, akik az Egyesült Államokba vagy Kanadába szándékoznak utazni, utlevélkérsükhöz csatolniuk kell azt a nyilatkozatot is, amellyel közjegyzőileg hitelesítve igazolják, hogy az Amerikában levő rokonok vagy mások ott vállalják a felelősséget azért, hogy szükség esetén el-

tartják vagyis gondoskodnak róluk addig, amíg munkát kaphatnak. Ezért teljes vagyoni felelősséget vállalnak. Ez a rendelet mindenkre kötelező és a körülírt nyilatkozat nélkül, az utlevélkérvényt fel sem terjesztik.

Hollandia áldozatkész-sége. Értesülésünk szerint — Bod Etelka és Kassay F. Margit (mind ketten Székelyudvarhely szülöttei) a budapesti Baár-Madár-féle leány középiskola tan.-női, a „Gyermekevédő Egyesület” által Hollandiába küldettek, ahol 1000—2000 fű és leány gyermek élvezi a hollandok emberbaráti vendégszeretét. Aki oda eljutottak, azok vagyonos családoknál lelnek kellemes lakást, gazdag táplálékot és rendszeres oktatásban is részesülnek, hogy tanulmányaikban se maradjanak el — a többiétől. Ott tartózkodásuk valószínűleg szeptemberig tart. Istent áldja meg a jószívű Hollandokat; az eltávozottakat pedig hozza vissza békességben!

Újabb adóteher nehezedik közönségünkre a mai naptól kezdve. 12%-os adó alá esik minden kávéház, ahol zenélnék, kabaré, az összes nyilvános mulatságok, bálók, estélyek, mozgószínházak, lyra v. drámai előadások, amelyek nem az állam nyelvén tartanak. E vigalmi adóval egyidejűleg 10%-os segélybéllyeg is lerovandó és a közönség által megterítendő. A rendelet április 10-én lép életbe és az ellene vétőket 25—1000 leuig büntetik.

Műsoros estély. A székelyudvarhelyi ref. Kollegium a már jelzett jótékony célú táncos összekötött műsoros estélyét f. hó 23-án este tartja meg a »Bukarest« szálloda nagytermében. Az estély műsora a következő: 1. Schubert: Hársfa. Éneklő az ifjúsági énekkar. 2. Fülöp Áron: Oh tetőzzétek be a templomot... szavalja Vida András VII. o. t. 3. Halálos kinok közt. Bohózat 1 felvonásban. Személyek: Sós Gábor jogász Németh Andor VIII. o. t., Sós Péter birtokos Lootz Ernő VIII. o. t., Lilla unokája Duka Irénke VII. o. t., Gerő Ödön jogász Szakáts Zoltán VIII.

o. t., Dörgő Titusz szinigazgató J. szenszky Miklós VIII. o. t., Pista inas Kelemen Károly VI. o. t. 4. Áprily Lajos: Halálmadár. Szavalja Szabó Judit VI. o. t. 5. Mozart W. A.: Ouverture „Belmont és Constanze” c. operához. Előadják Zárug Sári (zongora) Szabó Ernő (I. heg.) Rákóczi László (II. heg.) Lootz Ernő (viola.) Schlosser Vilmos (violin) tanulók 6. A kollégium régi diák élete. Irta és felolvassa: Biró Sándor tanár; vetített képekkel illusztrálja Haáz F. Rezső tanár. 8. A holdkórosok. Bohózat 1 felvonásban. Személyek: Fenyő Géza festő Kiss Árpád VII. o. t., Gibere Amadé őrök Lőrinczi Géza VIII. o. t., Kokas Titusz végrehajtó Demeter Gyula VIII. o. t., Poczak Jeremiás vendéglős Lootz Ernő VIII. o. t., Petykó tisztiszoaga Bene József VIII. o. t. Helyárak: Oldalszék és támlásszék I—X sor. 20 leu, XI. sortól végig 15 leu, páholy 80 leu, állóhely 6 leu, diák-jegy 4 leu, karzat I. sor 10 leu, II. sortól 6 leu. A jegyek váltásának idejéről a jövő héten megjelenő plakátokon fogja tudatni a közönséget a rendezőség.

Eljegyzés. Gál József eljegyezte özv. Koncz Lajosné kedves leányát Rózsikát. (Minden külön értesítés helyett.)

Szíves kérelem a bíróságokhoz. Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát — ezt tartja a közmondás. Bizonyára így vannak a bíróságok is a közönség azon részével, akik a reggel 8 órára kitűzött tárgyalásokra vannak idézve és vonaton szeretnének Székelyudvarhelyre jönni. Vonaton, mert az a felekre nézve a kocsinál sokkal olcsóbb és — különösen zord időkből — egészségesebb is. Igen ám, de a vonat — ha nem késik — csak 8 óra 32 perckor érkezik az állomásra és a megidézett fél — legjobban esetben is — pont 9 órakor lehet a bíróságnál. Bármiképpen tekintjük a dolgot, mindenképpen közérdek, hogy vagy a vonat legalább félnyolckor érkezzen Székelyudvarhelyre, vagy pedig a bíróságok — különös méltánylást érdemlő okokból — a tárgyalásokat 8 helyett 9 órára tűzzék ki a vonaton utazható felek részére.

Önéletrajz.

Irta: lengyelfalvi báró Orbán Ottó.
(A „Székely-Udvarhely” számára átdolgozta: Belegy Pál.)

XXV.

Az ellenzéknek állandóan tántoríthatatlan híve és zászlósa volt. A vármegyei magas polcokra jutott uraknak uszályhordozója nem akart lenni.

Egy cél lelkesítette: a vármegye és a székely nép érdekeit védeni, támogatni.

Udvarhelyvármegye főtisztja és főispáni székében többször történt változás. Igen sokszor gazdát cserélt a főispáni szék.

Báró Orbán Ottó széles látókörére és nagy műveltségére vall azon körülmény, hogy — habár megalkuvást nem ismerő ellenzéki ember volt — a főispánokkal békében és barátságban élt.

Az elvi ellentéteket a hivatalos zöldasztaltól nem vitte tovább és ellenfelei meggyőződését mindenkor

tiszteletben tartotta. Ez igazolja európai műveltségét és emberbaráti szeretetét.

Elkövetkezett a híres Bánffy-korszak. Ekkor aztán az ellenzéki emberekre kimondották a halálos ítéletet és pedig mindenkre csak azért, mert ellenzéki.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök programja volt ez a veszett politika és ennek vármegyei végrehajtására, keresve sem lehetett volna szolgálatkészebb alakot találni, mint gróf Haller János főispánt.

Első sorban is a veszedelmes vidéki vezért: báró Orbán Ottót vette üldözőbe.

Miután futarai, besugói közvetítésével, a lengyelfalvi bárót leszerelni nem bírta, az erőszakhoz nyúlt.

Báró Orbán Ottó megsemmisítésére felhasznált minden tőle telhető és hatalmában álló eszközt, hogy úgy erkölcsileg, mint anyagilag tönkretegye.

Aki gróf Haller János hirhadt főispáni működését közről ismerte,

az el tudja képzelni, hogy mit jelentett ez a fanatikus, kegyelmet nem ismerő kényur részéről. Nem riadt az vissza semmitől, amivel az ellenvéleményeket elnémitani vélte.

Báró Orbán Ottó volt az országban az első választási elnök, akit gróf Haller nemcsak kereset alá vett, hanem tényleg el is ítélte. Így aztán gróf Hallernek sikerült báró Orbán Ottót anyagilag megrontani, de erkölcsileg tönkre nem tette.

Vádat emeltetett ugyanis a báró ellen, mint választási elnök ellen — „Választók választási jogának megsértéseért” és az akkori tiszt főügyész által a székely nép megsértése miatt tett felszólalásából kifolyólag ellene indított rágalmozási pert is felujították.

Három napig tartott a főtárgyalás a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknél és addig csürték-csavarták a dolgot, amíg báró Orbán Ottót két évi börtönbüntetésre és politikai

jogainak 3 évi felfüggesztésére ítélték. Hejh, mert akkor hatalmas nagy ur volt gróf Haller, még az akkori — ugynevezett — független bírák szemében is...

Felebbezés alapján a kir. ítélőtábla a börtönbüntetést leszállította 8 hónapra, de a politikai jogok 3 évre való felfüggesztését jóváhagyta. Hogyne. Hiszen épen a politikai szereplés volt a szálka Haller ur szemében. Ezt pedig — amint látjuk — még a táblának is respektálnia kellett...

Szegény báró Orbán Ottó, mit tehetett egyebet, kegyelmi kéressel fordult a királyhoz.

Azonban ádáz ellensége, tudva azt, hogy ha a kegyelmi kérelem felsége elé kerül, akkor a báró feltétlenül megkapja a királyi kegyelmet, minden befolyását latba vetette, hogy a veszedelmes politikus kérelme, nehogy valamiképp a királyhoz jusson.

(Folyt. köv.)

— **A katonaság e hó 8-án meg-** érkezett Székelyudvarhelyre. Az ezred (105—106.) parancsnoka: *Tinkó* ezredes, aki perfektül beszél magyarul. Az elszállásolás a legnagyobb rendben foly s a katonaság egész éleltségét hozott a városba.

— **A tűró árát** Udvarhely vármegye ármegállapító bizottsága a következőleg szabályozta: Juhturó szabadon kilónként kimérve 18 leu, kolyagban kgr. 20 leu, szalámi alakú tömlőben kgr. 22 leu. Falun ez árak 1—1 leuval olcsóbbak kgramonként.

— **Az utlepel kiállítás díját** nem a kir. adóhivatalhoz, hanem legfeljebb 2 drb okmánybélyeg alakjában, 25 leu értékben, közvetlenül a rendőrséghez kell beszolgáltatni.

— **A sükői református ifjúság** husvét másodnapján sikerült műkedvelői előadást rendezett. A „*Felhő Klára*” című népdrama előadásának teljesítő kovásza, a törekvő falusi ifjúság buzgó igyekezetén kívül az az Udvarhelyvárosi Urleány volt, aki a *cimszerepet* mondhatni művészi ökölyllyel játszotta. A derűs hangulatot fokozta J. Magdolna szavatai mevelőné éneke, aki a „*Csárdás királyné*”-ből néhány szép dalt érzéssel adott elő. A rendezés fáradságaiból legtöbb jutott *Mózes S.*-nének és éppen ezért az elért szép siker oroszlán része is őt és férjét illeti. Az ezer leun felüli bevételből a bizt. jövedelem egy részét a „*harang-alap*” gyarapítására fordítják.

— **A szülőket** ismételtén figyelmezteti a rendőrség, hogy a gyermekeket este 9 órán túl az utcára egyedül, felügyelet nélkül ne engedjék ki. Vízont 18 éven alóliak a moziba sem mehetnek. E rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

— **Nagyszabású hangversenyt** rendezett e hó 6-án a kézdívsárhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület kiváló karmestere: *Kramberger* Konrád és *Malcher* Rudolf brassói zenetanár közreműködésével az egyet zenekarának javára. A műsor 8 pontból állott és nagy élvezetet nyújtott a derék székely város közönségének.

— **A patkolási díjakat** az ármegállapító bizottság Udvarhelyvármegye területére a következőleg szabályozta: nyári patkó és patkolás ára 12 leu, őcskapatkó felvérese 5 leu.

— **Repülőgépek az újságterjesztés szolgálatában.** Amint egy külföldi lapból olvassuk, az angol és francia nagy újságvállalatok szerződést kötöttek a repülőgépvállalattal, újságaiknak gyors szállítása érdekében. Az egyezség szerint a londoni reggeli lapokat repülőgépen átviszik Párisba, ahol már reggel 8 órakor árusíthatják; cserébe a párisi déli lapokat visszaviszik Londonba, ahol 2 órakor kapják kézhez az előfizetők és árusíthatják a rikkancsok.

— **Sötétség.** Székelyudvarhely város mostanában kétszer maradt sötétségben. Nem volt villany. Husvét elsőnapján este 9-ig és e hó 6-án egész éjjelig tartott a kellemetlen multság. Sajnos — mint illeté-

kes forrásból értesülünk — ez az állapot mindaddig fog ismétlődni, amíg az elhasználódott gépeket alaposan ki nem javítják. Mikor lesz ez? Akkor, ha a szállítás megindul és az egyes gyárakban oly régen megrendelt géprészeket elhozhatják. Különben a telep kibővítésére is feltétlenül szükség van. Szükség volt már ezelőtt 7 esztendővel, amikor a bővítést közgyűlésileg jogerősen elhatározták. De hát a háború kitörése ezt is megakadályozta. Most aztán az illetékes körök lázas sietséggel dolgoznak, hogy a halaszthatatlan bajon segítsenek. Ezt a célt szolgálja *Török* mérnök és *Csernyik* igazgató működése is, akik vízméréseket eszközöltek és a fenyédi híd 3 1/2 km. szakaszon kb. 14—16 mtr. esést észleltek a Nagy Küküllő folyón, ami 160—180 lóerőt képviselne. Az erre vonatkozó költségvetés kidolgozása folyamatban van. Mi azt hisszük, hogy a hadikölcsönkötvények birtokosaiból hatalmas részvénytársaságot lehetne összehozni a létesítendő életképes, nagy jövedelmet biztosító, vízerőre tervezett villamosüzem felállításához. Erről különben még bővebben fogunk írni.

— **Szobafűz** támadt e hó 6-án d. u. 2 órakor Székelyudvarhelyt, a Király-u. 31 sz. házban, ahol *Zakariás* Lukács szolgabíró lakik. A tűz a hibás építkezés miatt keletkezett. A ház közfala gerendanáddal van burkolva, amely annyira átmelegedett, hogy lappangó tűz támadt s mire észreveték, 3 drb. gerenda teljesen átégett. A tüzet *Szörger* Ferenc parancsnok vezetésével az önkéntes tűzoltóság rövidesen eloltotta.

— **Lapok, levelek** végtelen lassúsággal és pontatlanul jönnek-mennek. Ezen valamiképp segíteni kellene. Nagy közérdek fűződik az ügyhöz. Nem tudjuk hol van a hiba, de az állapot igen súlyosan nehezedik a közre.

— **Büntény-e vagy öngyilkosság?** Annak idején a „Székely-Udvarhely” beszámolt arról az esetről, amely *Bede* Gyula székelyudvarhelyi dohánynagyfőzdséssel február 3-án történt. *Mátyás* János székelybethlenfalvi lakos, mint fuvaros, Bedét ki akarta rabolni, de észrevette és így a rablás meghiúsult. Ekkor *Mátyás* János a többi fuvarostársától Patakfalva környékén eltűnt és azóta nyoma veszett. Most azonban a Székelyudvarhelytől, mintegy 1 1/2 órányira levő bükkerdő sűrűjében, az erdőőr egy akasztott embert talált, aki több nap óta lehetett ott, mert hullája oszlásnak indult. Az őt az esetet a rendőrségnek jelentette, *Crăciun* rendőrprefektus az ügyességet értesítette s így még aznap délelőtt Dr. *Szabó* vizsgálóbíró, Dr. *Böhm*, Dr. *Orbán* orvosok és rendőrprefektus kiszállottak a helyszínre. Vizsgálat megejtése után, a hullát beszállították a vármegyei kórház halottas kamrájába. Megállapították, hogy az illető az eltűnt *Mátyás* János hullája. Az erdő sűrűjében öt méternyi magas rakottafűzfára, nadrágszíjjal volt felakasztva. A boncolás rendén az orvosok megállapították, hogy a hullákarnján 8 napon belül gyógyulható sérülés nyoma, a tarkóján pedig 20 nap alatt gyógyulható seb van, a melyet halála előtt kaphatott. Az orvosok véleménye szerint — nincs kizárva, hogy valaki felakasztotta, de valószínűbb, hogy az elkövetett rablást kísérletért a hatóságtól való fé-

lelmében követte el az öngyilkosságot. Az Amerikába szóló utlevelet a zsebében megtalálták. A nyomozás tovább foly abban az irányban, hogy büntény-e vagy öngyilkosság történt? . . .

— **Faeladások.** Csikvármegyében Kilyénfalván e hó 18-án d. e. 10 órakor; Csikszenttamáson e hó 20-án d. u. 2 órakor; Csikcsicsóban ez évi május 2-án lucfenyőre árverés lesz. Kikiáltási ár egy köbméter száraz álló fára 18 leu, a nyers fa 10-^o/_o-kal drágább, aszélöntött 15°/_o-kal olcsóbb lesz, mint a szárazfa.

— **Nagy zene-estélyt** rendez e hó 23-án *Domonyáncz* P. főgimn. ének-és zenetanár összes tanítványival a „Vigadó” nagytermében Csikszenttamásán.

— **Az összes kereskedőket és iparosokat** figyelmezteti a rendőrség, hogy az árjegyzékeket úgy a kirakatokban, mint az üzlethelyiségekben feltűnő helyen tartsák kifüggesztve, mert az ellenőrzés alkalmával azokat, akiknél ez hiányzik, szigorúan fogják megbüntetni.

— **Gyergyóban** vannak nagyközsegek a havasok között, amelyekkel a közlekedés csak lóháton történhetik. Bizony még a nők is lóháton járnak; férfimódra ülve a lovon! E közsegek télen, nagy havazások idején, a világtól teljesen el vannak zárva, de azért az utadót épen úgy megfizetik, mint a legjobb közlekedési utak boldog élvezői. Az ilyenmit Szini-sandrikék nem látják, de mások szemében a szálkát keresik — műfelbuzdulásukban.

— **Megunta az életét** és felakasztotta magát *Sándor* Ferencné, 72 éves öreg asszony Homoródszentpál községben. Tettét e hó 3-án követte el.

— **A Royal mozgó:** vasárnap 8 órakor a **végzetes gyűrű!** olasz társadalmi dráma lesz bemutatva. 14-én este **Amazon a lán- gók között** dráma. 17-én **agyöngy nyakékes hölgy** regé fog szórakozást nyújtani a n. é. közönségnek.

Szerkesztői üzenetek.

P. Gy. H . . . g. Kb. 5—6 ilyen állás kerül betöltésre. Szíveskedjék hiteles okmánymásolatokkal felszerelt kérvényét szerkesztőségünkbe beküldeni. Mi illetékes helyre személyesen elvisszük. Szeretnők mi is, ha közelebb kerülhetne, mert szilárd jellemű, szociális érzékkel megáldott férfiakat örömmel látunk.

Többeknek. Kéziratot vissza nem adunk.

Limitáció vagy arányosítás. Terünk ezuttal nem engedi, hogy a kérdéssel behatóbban foglalkozzunk. Egyelőre a következőket ajánljuk figyelemükbe.

Tény, hogy az arányosítással nagyon sok visszaélés történt. Ezt minden esetben külön kell elbírálni és jogorvoslatot keresni. Mint érdekes példát felemlítjük a *székelyderzsiek* ebbeli harcát néhány nagyobb birtokossal szemben.

A régi gyakorlat az volt, hogy egyes nagyobb birtokosok összevásárolták az arányosításkor a mit sem sejtő kisbirtokosoktól a legeltetési jogokat és valóságos jobbágságra kényszerítették. Egy-egy legeltetési jogért aztán 5—10 napig kellett kaszálni vagy aratni; a juhnyáj is igénytrágyázta amazok földjeit stb. Az

apaállatok beszerzésénél az 1—2 holdas gazda ép annyit fizetett egyetlen tehene után, mint az 50 holdas gazda.

A székelyderzsieknek 2 évig tartó harca most véget ért az igazság győzelmével. A közigazgatási bizottság jóváhagyta a következőket:

1. Egy-egy legeltetési jogért 5 leu fizetendő.

2. Az esztenák juhtrágyája minden évben nyilvános árverésben a legtöbbet ígérőknek eladatik és a jövedelem a közbirtokosság pénztárába folyósíttatik az apaállatok költségeinek fedezésére.

3. Amennyiben a közbirt. jövedelme nem futná, az apaállatok beszerzése és tartása folytán felmerült költségek, az összes többi közös gazdálkodási költségekkel együttesen, egy kulcs szerint kivetendők és a kivetés alapjául egyedül a földadó tekintendő; a régi gyakorlattól eltekintve, amikor csak az anyaállatok után vetették ki az apaállatok beszerzési és tartási költségeit.

A többiekre vonatkozólag csak szóbelileg adhatunk választ.

Közgazdaság.

Meghívó.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu. (Székelyudvarhely) t. részvényeseit f. évi április 24-én délelőtt 11 órakor Odorheiu, az intézet helyiségében tartandó 39-ik rendes közgyűlésére tisztelettel meghívja. A közgyűlés napirendje: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, a mérleg megállapítása s a nyereség felosztása iránti határozathozatal. 2. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak felmentése. 3. Az alapszabályok. 1. 5, 10, 11, 17, 26, 32, 34, 38, 48, 50, 52, 63, 64, 65, 70, 91, 93, 97, 101, 109, §§. módosítása. 4. Választások az alapszabályok 26. §. értelmében. Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, szíveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 22. §-a értelmében legkésőbb a közgyűlés megnyitásáig az intézet pénztáránál elismervény ellenében letenni. Az alapszabályok javaslatba hozott módosítása a pénztár hivatalos helyiségében betekintésre áll. Mérlegszámla. Vagyon: Pénztárkészlet 67 ezer 279.85. Váltótárca 808360.42. Jelzálogos kölcsönök 786531.83. Értékpapírok 768487.00. Adóssok fedezett folyószámlákon 2590433.35. Intézeti székházak 390495.54. Átmeneti számlák 16085.22. Összesen 5.427 ezer 673.24. Teher: Részvénytőke 300000.00. Tartalékalap 69049.78. Különtartalékalap 38595.40. Nyugdíjalap 145968.47. Értékpapír tartalékalap 144232.08. Közcélúalap 2 ezer 165.34. Betétek 3728389.24. Hitelezők folyószámlákon 882621.65. Fel nem vett osztalék 13420.50. Átmenő tételek 91581.52. Nyereségegyenleg 11649.25. Össz.: 5427673.24. Nyereség veszteség-számla. Kiadás: Kifizetett és tőkesített betéti kamatok 100435.14. Betéti kamatadó 10755.00. Állami adók és illetékek 11750.95. Tiszt. fizetések, lakbérek és beszerzési segélyek 108236.31. Üzleti költségek, visszlezám. kamatok, jutalékok, napidíjak 90007.43. Nyugdíj- és tartalékalapok kamatai és jutalékai 14466.39. Leírt kétes követelések 2995.55. Tisztanyeremény 11649.25. Összesen 350296.03. Bevétel: Kamatok és jutalékok 344718.00. Értékpapírkamat 875.25. Haszonbérek 2797.70. Egyéb bevételek 1905.08. Összesen 350296.03. — Az Igazgatóság.

Felhívás.

Felhívom volt osztálytársaimat, kik 1896. évben a székelyudvarhelyi róm. kath. státusgimnáziumban érettségi vizsgát tettek, hogy címüket lehetőleg rövid időn belül velem közöljék.
Dr Goldner Jenő, orvos, Bocsa -- Montană. Boksánbánya. Bánát. 1—3

Publicatinne.

Pierzând bonul Nr. 927.835 despre 1813 Leu emis la schimbul coroa-melor de comisiunea din Székely-lengyelfalva pe numele meu, prin aceasta se anulează.

Mihail Benedek.

Az odorheui törvényszék, mint felebbviteli bíróság.

Pa. 1120/8 — 1920.

A törvény nevében!

Az odorheui törvényszék, mint felebbviteli büntető bíróság árdragítás vétsége miatt Nagy Fr. Domokos ellen indított bűnügyet, melyben a cristuri járásbíró az 1920 évi december hó 23. napján P. 1571—1920—2. szám alatt ítéletet hozott, a vádlott részéről a bűnösség megállapítása miatt használt és írásban is indokolt felebbezés következtében Nagy Kálmán tszéki bíró, mint elnök, Dr Glósz Miksa tszéki bíró és Dr Szabó Géza tszéki bíró, valamint Maráth József tszéki joggyakornok, mint jegyzőkönyvvezető részvételével, Dr Voszka István államügyésznek, mint közvádlónak jelenlétében 1921. évi február hó 15. napján megtartott nyilvános tanácsülésben vizsgálat alá vette és meghozta a következő

Ítéletet:

A tszék, mint felebbviteli büntető bíróság a Pp. 554. §-ának 2. bekezdése alapján az elsőbíró ítéletét azzal a helyesbítéssel, hogy a vádlottra kiszabott 200 (kettőszáz) Leu pénzbüntetés behajthatatlanság esetén 2 (kettő) napi fogházra változtatandó át, — helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat, hogy ezt az ítéletet, amely ellen további felebbezésnek helye nincs, az Odorheien megjelenő »Székely-Udvarhely« című lap legközelebbi számában egyszer a saját költségén közzírá tegye.

Indokolás.

Az első bíróság, a helyesen megállapított tényállás alapján a törvénynek és rendeletnek megfelelően minősítette a vádlott bűncselekményét s a vádlott pénzbüntetését is bűnössége mértékével arányban állóan szabta ki;

miért is az elsőbírói ítélet indokai alapján helyben hagyandó volt;

téves azonban az elsőbíró ítéletének az a rendelkezése, mellyel a vádlottra kiszabott 200 Leu pénzbüntetés 20 (husz) napi elzárásra változtatja át behajthatatlanság esetén; ezért a tszék azt a rendelkezést oda helyesbítette, hogy a pénzbüntetés behajthatatlanság esetén 2 (kettő) napi fogházra változtatandó át.

Odorheiu, 1921. évi február 15-én.

Nagy Kálmán s. k. t.-elnök.

Dr Szabó Géza s. k. előadó.

A kiadmány hitelül:

Burghardt József sh.-tisztv.

DROGUERIA

SZÉKELYUDVARHELYT,

Kossuth-u. 29. (Schuller-ház.)

Mindenféle gyógy- és illatszer-árak, kötszerek és gumi áruk, kozmetikai cikkek stb. legelőnyösebb beszerzési forrása. —

Különbféle illatszerek eredeti minőségben.

Hölgyek sok pénzt megtakaríthatnak, ha kalapjukra díszítéseket festetnek nálam. — Festek továbbá: divánpárnákra, retikülökre; megrendelés szerint faliszőnyegeket, kályhaellenzőket. Fényképnagyításokat és olajárképeket, valamint táj- és szentképeket. Festő órákat adok mérsékelt díjazásért. — Házhoz is elmegyek.

Hermann Gyula, műfestő.

Sz. ad: 145—921 kj.

Arverési hirdetemény.

Homoródalmás község előjárósága közzírá teszi, hogy korlátlan korcsmai joggal bíró, korcsmahelyiségét 1921. jul. 1-től 3 és fél évre 1924 dec. 31 ig terjedő időre nyilvános árverésen 1921 április 17-én d. u. 3 órakor a község házában haszonbérbe adja. Kikiáltási ár évi 4000 leu. Árverési és szerződési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Homoródalmás, 1921. ápr. 3. án.

Barra jegyző.

Tikos bíró.

1—1

Hirdetemény.

Agyagfalva község a tulajdonát képező, korlátlan italméréssel bíró két szoba és pincéből álló korcsmáját folyó évi április 24-ikén délután 2 órakor nyílt árverésen haszonbérbe adja. A bérlet kezdete 1921 évi május hó 10-ike. Tartama három év. Kikiáltási ár 500 Leu. Bánatpénz 100 Leu. Feltételek alulírt községi bírónál megtekinthetők.

Agyagfalva, 1921. április hó 5.

Zsiga Sándor. k. bíró

Butor nagyraktár!

Mindennemü butor a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig állandóan raktáron kapható —

kicsinyben és nagyban!

BALÁZSKAROLY

butorraktárában

Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-u) 27.

Megérkeztek!

Galacból az elsőrangú gyapjuszövetek, vásznak, glottok, szőttesek stb. stb.

Különösen felhívom a t. vásárló közönség szíves figyelmét

eltűnő és meglepő olcsó gyapjuszöveteimre.

Pontos, szolid kiszolgálással igyekszem bizalmukat továbbra is kiérdemelni. Tisztelettel:

LÖBL R.

Kitűnő minőségű és tisztán kezelt

ASZTALI és PALACK-BOROK

jutányos árban kaphatók a

Közgazdasági Egyesület Részvény Társaságánál (Wirtschaftsverband)

Medgyesen

Iroda: Pincék:

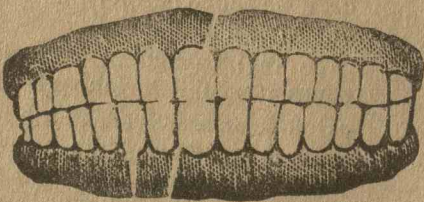
Roth-utca 17 sz. Forkes-u 9. és 11.

5—8

Hartstein D. fogműterme

Szentkovits-ház. — Batthyány-tér 4. szám.

Amerikai módszer szerint készít szájpaddlás nélküli fogsort, arany-koronát, csap-fogat és kaucsuk munkákat. Rosszul illő fogsorok átalakíttatnak. Igen tartós, fogtömések. Foghuzás érzéstelenítéssel. —

Már azért is módomban áll a t. közönség igényeit a legjobban kielégíteni, mivel mindennemü technikai munkák jól felszerelt saját laboratoriumomban készülnek a legkitűnőbb külföldi anyagokból.

Sz. 343—921.

Hirdetemény.

Közzírá teszem, hogy Nagy-Kisgalambfalva község határán gyakorolható vadászati jog 1920 évi február 1-től kezdődő egy évi február 1-ig tartó időre nyilvános árverésen haszonbérbe adni.

Nagygalambfalva községé 1921. április hó 20-án d. e. 9 órakor község házában. Kikiáltási ár 100 leu. Kisgalambfalvaé 1921. április hó 20-án d. u. 2 órakor a községi házában. Kikiáltási ár 50 leu.

Egyéb feltételek a nagygalambfalvi körjegyzői irodában megtekinthetők.

Nagygalambfalva, 1921. március hó 18-án.

2—3 Hegyi Gergely, jegyző.

Az odorheui kir. törvényszék Szám: C. 1020—1920.

Hirdetemény.

Az odorheui törvényszék közzírá teszi, hogy Benedek Márton János sz. Sándor Anna zetelaki kős részéről az 1911. I. t.-c. 748. § alapján előterjesztett kérelem folytán az Uzsoi szorosban az oroszok által folytatott küzdelemben 1914. december havában állítólag hősi halált szenvedett M. János v. zetelaki lakos elhalálása tényének megállapítását az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részéről ügygondnokul Dr Vass Lajos ügyvéd odorheui lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Benedek Jánost és mindazokat, akiknek az életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot, vagy az ügygondnokot Benedek M. János életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az életbenlét megállapítható, mert a fentiekben leírt esetben a bíróság a jelen hirdeteménynek a Gazetta Oficialăban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó leteltéig a nevezett elhalálásának bizonyítását a bizonyítás eredményétől képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1920. december 14-én.

Dr Glósz Miksa s. k. tszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

2—3. Burghardt J. s. hiv. tisz.

Arverési hirdetemény.

Baczó Dénes hagyatékából egy karban lévő 12 öl hosszú 6 öl széles fenyőfa istálló és egy faház 12—1500 cserépel fedve nyilvános árverésen 1921 évi április 24-én 2 órakor eladatik Bágyban értekezni lehet Dr Baczó Albert ügyvédnél. Odorheiu Város háza.

Valódi Székely Juhturót

5 kilós postacsomagokban bárhova küld, viszonteladóknak kedvezményes árat számít, a

Székely Juhturógyár és Hízlalda rész.-társ. Odorheiu

(Székelyudvarhely), Stefan cel mare (Malom-u).

Kérjen árajánlatot. —

Gonz.: C. T. Sirca secr. pref.

Nyomtatta Ifj. Betegh és Z. Székely könyvnyomtató- és könyvkötő-intézete Székelyudvarhely.